

prima instanță: L. Gafton
(Judecătoria Botanica, mun. Chișinău)
instanța de apel: A. Minciuna, L. Popova, Iu. Cotruță
(Curtea de Apel Chișinău)

dosarul nr.2ra-1319/17

DECIZIE

01 noiembrie 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al
Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul: Valeriu Doagă

Judecători: Tamara Chișca-Doneva, Ala Cobăneanu, Nicolae Craiu, Iurie Bejenaru

examinând în ședință publică cererea de recurs declarată de avocatul Aronov Roman în interesele recurentei Ciausova Ecaterina,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Andrei Ciausov împotriva Ecaterinei Ciausova, intervenient accesoriu Direcția pentru protecția drepturilor copilului sectorul Botanica, mun. Chișinău cu privire la stabilirea domiciliului copilului minor,

acțiunea reconvențională înaintată de Ecaterina Ciausova împotriva lui Andrei Ciausov, intervenient accesoriu Direcția pentru protecția drepturilor copilului sectorul Botanica, mun. Chișinău cu privire la desfacerea căsătoriei, stabilirea domiciliului copilului minor, încasarea pensiei pentru întreținerea copilului minor,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 12 aprilie 2017, prin care a fost respins apelul declarat de Ecaterina Ciausova, fiind menținută hotărârea Judecătoria Botanica, mun. Chișinău din 16 decembrie 2016,

c o n s t a t ă :

La data de 24 iulie 2015 reclamantul Ciausov Andrei s-a adresat cu cerere de chemare în judecată împotriva Ecaterinei Ciausova, solicitând stabilirea locului de trai al copilului minor XXXXX, a.n.XXXXX, la domiciliul său.

În motivarea acțiunii s-a indicat că, căsătoria cu pârâta Ciausova Ecaterina a fost încheiată la 07.08.2004, au un copil minor – XXXXX, a.n.XXXXX. La momentul nașterii copilului ambii erau angajați la Organizația Creștină ”Viața Nouă”, dînsul deținând funcția de contabil, contabil-șef și consultant pe probleme religioase.

În perioada anilor 2010-2015 au locuit în apartamentul ce aparține soților Greiner Monte și Greiner Svetlana, mama pîrîtei, situat în XXXXX, și care de 8 ani locuiesc în SUA.

A menționat că la 21.12.2012 pârâta Ciausova Ecaterina, în rezultatul unor

tulburări psihice a ieșit pe palierul casei, declarând că este urmărită de persoane necunoscute care o amenință cu moartea. Întrucât pârâta striga și a ieși pe timp de iarnă îmbrăcată doar în pijama cu copilul de 9 luni în brațe, vecinii au apelat la serviciul 902.

Potrivit încheierii Inspectoratului de Poliție Botonica mun. Chișinău din 21.12.2012 la fața locului a fost solicitată asistența psihiatrică și Ciausova Ecaterina a fost transportată la spitalul de psihiatrie, fiindu-i stabilit diagnosticul: YYYYYY, iar în baza hotărârii Judecătoriei Centru mun. Chișinău din 26.12.2012 s-a dispus spitalizarea pârâtei în Spitalul Clinic de Psihiatrie fără liberul consimțământ al acesteia.

Ulterior în spital, pârâta a dat acordul la spitalizare și tratament. Inițial spitalizarea a durat 21 zile, iar la o zi după externare, în ianuarie 2013 starea sănătății s-a înrăutățit și Ciausova Ecaterina a fost internată benevol pentru o perioadă de 28 zile. Respectarea recomandărilor medicilor și a regimului de administrare a medicamentelor au generat ameliorarea comportamentului și starea psihologică a pârâtei, însă la insistența mamei sale, din luna august 2014 pârâta a întrerupt administrarea medicamentelor, considerent din care starea acesteia s-a înrăutățit rapid și iluziile psihologice au revenit.

În ianuarie 2015, fiind la o conferință în Turcia, au beneficiat de șase consultații ale psihologului Susan Daniel care le-a recomandat să consulte specialiștii din SUA cu privire la problemele de sănătate mintală ale pârâtei, totodată fiind recomandat și un tratament medicamentos pentru evaluare în raport cu tulburarea XXXXX.

În februarie 2015 s-au deplasat în SUA, stabilindu-se la prieteni și după două sedințe la doctorul Dugas Michelle li s-a recomandat evaluare psihiatrică completă a pârâtei, programată cu doctorul Singh în Shreveport, Louisiana pentru 27.03.2015 și care nu a avut loc deoarece pârâta împreună cu copilul au dispărut.

În rezultatul investigațiilor a stabilit locul aflării pârâtei în Las Vegas, Nevada, iar după refuzul acesteia la întrevvedere, a apelat la serviciile avocaților și la 23.06.2015 a fost emisă ordonanța de preferință cu privire la transmiterea custodiei copilului tatălui în legătură cu existența riscului răpirii, Republica Moldova dispunând de jurisdicția de a hotărî asupra tutelei minorului.

La 24-25 iunie 2015 a revenit împreună cu copilul acasă, instalându-se cu traiul în apartamentul XXXXX. La 27.06.2015 a avut loc convorbirea telefonică cu soția care l-a învinuit de răpirea copilului deoarece a plecat fără acordul ei, ulterior fiind contactat de reprezentantul poliției din Las Vegas care l-a învinuit în răpirea copilului și părăsirea ilegală a SUA, precum și de reprezentanții poliției sectorului Botonica, de la care a aflat despre apelul telefonic al pârâtei.

A explicat că actualmente copilul locuiește cu el, frecventează grădinița privată, a întreținut convorbiri telefonice prin Skype, e-mail cu soția, inclusiv aceasta a discutat și cu copilul. Totodată a menționat despre starea psihologică instabilă a pârâtei, dedusă din scrisori și mesaje or, în unele din ele pârâta își cere scuze și promite să revină în RM, iar în altele îl amenință cu închisoarea.

Ulterior, reclamanta Ciausova Ecaterina a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Ciausov Andrei cu privire la desfacerea căsătoriei, conexată prin

încheierea din 03 decembrie 2015 cu dosarul intentat la acțiunea reclamantului cu privire la stabilirea domiciliului copilului.

Suplimentar pârîta/reclamantă în acțiune reconvențională, a solicitat încasarea de la Ciausov Andrei pensia pentru întreținerea minorului XXXXX, a.n XXXXX în mărime de ¼ din salariu și alte venituri lunar, pînă la atingerea majoratului de către copil.

În susținerea cerințelor înaintate a indicat că, în timpul căsniciei ea și Ciausov Andrei au activat în organizația religioasă "Viața Nouă" în calitate de consultanți religioși, însă în perioada aflării în concediu pentru îngrijirea copilului a conștientizat acțiunile și impactul acestei organizații pentru psihicul uman, fiind dispusă să o părăsească și expunând soțului atitudinea negativă vis-a-vis de adunarea membrilor acesteia în apartamentul ce aparține mamei sale și în care locuiau la acel moment, însă reclamantul ignora solicitările sale și chiar o amenința cu internarea în spitalul de psihiatrie și părăsirea familiei împreună cu fiul.

La sfârșitul anului 2012 a fost internată forțat în spitalul de psihiatrie, în baza hotărârii Judecătorei Centru mun. Chișinău. În primăvara anului 2015 împreună cu Ciausov Andrei și fiul XXXXX au plecat în SUA în vizită și la insistența soțului au consultat un psiholog, membru al organizației „Viața Nouă” care i-a stabilit tratament medicamentos dăunător pentru sănătatea sa, motiv din care, la insistența mamei sale Greiner Svetlana a întrerupt tratamentul și a plecat împreună cu copilul în vizită la mama care locuia în SUA.

Deși a informat soțul despre acest fapt, ultimul s-a adresat organelor de poliție cu cerere de răpire a copilului, drept rezultat copilul a fost transmis reclamantului care a părăsit SUA împreună cu fiul și a revenit în Republica Moldova, iar ea a revenit doar după pronunțarea autorităților din Nevada, SUA, care au stabilit competența RM de a examina litigiul privind determinarea custodiei asupra copilului.

Ulterior toate încercările de a contacta cu copilul nu s-au soldat cu succes, deoarece Ciausov Andrei a părăsit apartamentul unde au locuit anterior. Cu suportul avocaților au întreprins măsuri de a încheia o tranzacție cu reclamantul pentru a stabili întrevederi cu copilul, însă condițiile înaintate de ultimul se contraziceau cu interesele sale și a copilului, motiv din care nu au ajuns la un numitor comun.

De asemenea a remarcat că fiul frecventa o grădiniță de tip particular amplasată într-un apartament cu 2 odăi, educatoare fiind un membru al Organizației „Viața Nouă”, care i-a comunicat despre nefrecventarea grădiniței de către copil, a depus și o plîngere pentru a verifica legalitatea funcționării acestei grădinițe, însă careva răspuns nu a primit.

A declarat că, fiul se află în pericol, deoarece reclamantul nu are loc permanent de trai, nu este clar cu cine rămîne copilul când acesta pleacă la serviciu. De asemenea reclamantul i-a expediat o filmare video de 30 secunde prin care i-a creat dubii asupra stării sănătății copilului, acesta fiind într-o stare moleșită, apatică. Copilul este mic, la o vîrstă de 3,5 ani, comunicare cu mama este foarte importantă și de care ambii sunt lipsiți, circumstanțe care au determinat-o să-l caute personal pe Ciausov Andrei, în vederea comunicării cu copilul.

Astfel, la data de 12.09.2015, pe la orele 21:00, împreună cu mama sa l-au

identificat pe pîrît care se apropia cu copilul de locuința pe care probabil o închiria și care a început să alege, s-a împiedicat și a căzut jos. Ulterior au reușit să ia fiul, iar Ciausov Andrei a lovit-o cu pumnii în spate, i-a răsucit mîinile, a chemat poliția sectorului Ciocana unde s-au aflat aproximativ 14 ore și ca urmare au stabilit un orar de întrevvedere cu copilul, cîte 3 zile pentru fiecare părinte, pînă la pronunțarea hotărîrii judecătorești.

A indicat că, în rezultatul agresiunii pîrîtului i-au fost cauzate, potrivit raportului de constatare medico-legală nr.4551 din 14.09.2015, echimoze și excoriații la nivelul gambei drepte, calificate ca vătămare neînsemnată.

De asemenea a declarat că nu suferă de careva maladii psihice, nu este la evidența medicului psihiatru, nu a fost declarată incapabilă, este în deplină capacitate mintală pentru a crește și educa copilul, iar pîrîtul împiedică întrevederile cu copilul, încalcînd în așa mod drepturile copilului de a comunica cu mama, ceea ce a condiționat depunerea cererii de sancționare a pîrîtului în baza art.64 Cod Contravențional, însă nu dispune de careva hotărîri pe cazul dat.

Ciausov Andrei, în opinia sa, induce în eroare instanța, indicînd că nu a cunoscut locul aflării ei și a copilului în SUA, ceea ce nu corespunde realității. Acțiunile și comportamentul reclamantului creează dubii rezonabile că în cazul stabilirii domiciliului copilului minor cu tatăl, acesta va ignora orarul de întrevederi și copilul va fi privat de dreptul de a comunica cu mama, bunica și cu alte rude apropiate copilului.

Prin hotărârea Judecătoriei Botanica, mun. Chișinău din 16 decembrie 2016 s-a admis acțiunea inițială și s-a admis parțial acțiunea reconvențională.

S-a desfăcut căsătoria încheiată între Ciausov Andrei și Ciausova /Cozacenco/ Ecaterina la data de 07 august 2004, înregistrată de către OSC Botanica, mun.Chișinău, cu nr.631.

Pentru înregistrarea desfacerii căsătoriei s-a încasat de la Ciausov Andrei și Ciausova Ecaterina taxa de stat în beneficiul statului în mărime de a cîte 500% din unitatea convențională de la fiecare.

S-a stabilit locul de trai al copilului minor XXXXX, născut la XXXXX la domiciliul tatălui Ciausov Andrei.

În rest s-au respins ca neîntemeiate cerințele înaintate de Ciausova Ecaterina.

Copia hotărîrii cu privire la desfacerea căsătoriei în termen de 3 (trei) zile de la rămânerea definitivă, s-a trimis la OSC Botanica, municipiul Chișinău.

La 20 decembrie 2016 Ciausova Ecaterina a depus cerere de apel, prin care a solicitat admiterea cererii de apel, casarea hotărîrii Judecătoriei Botanica din 16 decembrie 2016 și pronunțarea unei noi hotărîri de respingere a acțiunii inițiale ca neîntemeiate și admiterea acțiunii reconvenționale.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 12 aprilie 2017 a fost respins apelul declarat de Ecaterina Ciausova, fiind menținută hotărârea Judecătoriei Botanica, mun. Chișinău din 16 decembrie 2016.

La 04 mai 2017 avocatul Aronov Roman în interesele recurentei Ciausova Ecaterina a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel și hotărîrii primei instanțe, solicitând casarea deciziei instanței de apel și parțial a hotărîrii primei instanțe, cu emiterea unei noi hotărîri de respingere integrală a acțiunii inițiale.

În motivarea recursului se invocă că instanțele ierarhic inferioare nu au constatat și elucidat toate circumstanțele pentru examinarea obiectivă a cauzei, fiind aplicate eronat normele de drept material.

Indică avocatul Aronov Roman în interesele recurenteii Ciausova Ecaterina că, instanțele ierarhic inferioare, au invocat prevederile art. 38 alin. (2) lit. d), art. 63 alin. (1) - (2) Cod familiei, care nu sunt coroborate corect și just cu circumstanțele cauzei și cu obiectul acțiunii, mai ales, având în vedere încheierea acordului între soți privind stabilirea locului de trai al copilului minor XXXXX cu ambii părinți, încheiat la 13.09.2015, în condițiile legii.

Se mai indică în recurs că, în încheierea acordului din 13.09.2015 cu privire la determinarea locului de domiciliu al minorului cu ambii părinți, nicidecum nu dă dreptul instanței să pronunțe nici un fel de hotărâri judecătorești asupra stabilirii locului de trai al copilului XXXXX. Or, potrivit legii, doar dacă un atare acord lipsește, domiciliul minorului se stabilește de către instanța judecătorească.

Consideră avocatul Aronov Roman în interesele recurenteii Ciausova Ecaterina că în astfel de circumstanțe, instanțele ierarhic inferioare au depășit atribuțiile puterii judecătorești, iar acest fapt determină, casarea hotărârii din 16 decembrie 2016 și a deciziei instanței de apel din 12 aprilie 2017 ca ilegale.

Avocatul Aronov Roman în interesele recurenteii Ciausova Ecaterina a indicat în recurs prevederile art. 6, art. 13 din Convenția Europeană pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale; art. 8 din Declarația Universală a drepturilor omului din 10 decembrie 1948; art. 20, art. 26 alin. (1) din Constituția RM; art. 64 alin. (2) Codul familiei.

Prin încheierea Curții Supreme de Justiție din 19 iulie 2017 completul din 3 judecători au considerat recursul admisibil și au decis examinarea acestuia în fond de un complet din 5 judecători.

În conformitate cu art. 444 CPC, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces. Completul din 5 judecători poate decide invitarea unor participanți sau reprezentanți ai acestora pentru a se pronunța asupra problemelor de legalitate invocate în cererea de recurs.

Astfel, pentru elucidarea problemelor de legalitate invocate în cererea de recurs depusă de avocatul Aronov Roman în interesele recurenteii Ciausova Ecaterina, precum și pentru stabilirea unor circumstanțe importante ale cauzei, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție a invitat părțile în proces să se prezinte în ședința de judecată.

Prezenta cauză civilă a fost fixată spre examinare în ordine de recurs pentru data de 25 octombrie 2017, cu invitarea părților la proces.

În cadrul ședinței de judecată din 25 octombrie 2017, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție a considerat necesar să declare ședința publică.

În ședința de judecată, s-a prezentat avocatul Aronov Roman în interesele recurenteii Ciausova Ecaterina, în baza mandatului seria MA nr.1108769 din 09 februarie 2017, cât și recurenta Ciausova Ecaterina care au susținut recursul înaintat la 04 mai 2017, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și parțial a hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei noi hotărâri de respingere

integrală a acțiunii inițiale.

În cadrul ședinței de judecată s-au prezentat avocatul Domnița Pagoni în baza mandatului seria MA nr.0127000 din 23 iulie 2015 în interesele intimatului Ciausov Andrei și intimatul Ciausov Andrei, care au solicitat respingerea recursului, cu menținerea deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe.

În cadrul ședinței de judecată nu s-a prezentat intervenientul accesoriu Direcția pentru protecția drepturilor copilului sectorul Botanica, mun. Chișinău, fiind citați legal, motivul neprezentării în cadrul ședinței de judecată nu sunt cunoscute instanței de recurs.

Audiind declarațiile participanților la proces, studiind materialele dosarului în raport cu argumentele invocate în recurs și referința depusă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul urmează a fi respins cu menținerea deciziei instanței de apel, din următoarele considerente.

În conformitate cu art.445 alin.(1) lit. a) Codul de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să respingă recursul și să mențină decizia instanței de apel.

După cum rezultă din materialele cauzei, înaintând acțiunea în instanța de judecată împotriva Ecaterinei Ciausova, Ciausov Andrei a solicitat stabilirea domiciliului copilului minor cu dânsul.

La rândul său, Ecaterina Ciausova a înaintat acțiune reconvențională împotriva lui Andrei Ciausov, intervenient accesoriu Direcția pentru protecția drepturilor copilului sectorul Botanica, mun. Chișinău solicitând desfacerea căsătoriei, stabilirea domiciliului copilului minor, încasarea pensiei pentru întreținerea minorului XXXXX, a.n.XXXXX în mărime de $\frac{1}{4}$ din salariu și alte venituri lunar, pînă la atingerea majoratului de către copil.

Fiind investită cu judecarea pricinii în cauză, prima instanță a ajuns la concluzia temeiniciei acțiunii inițiale și parțial a acțiunii reconvenționale, soluție menținută și de instanța de apel.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție conchide că instanța de apel a soluționat corect litigiul dedus judecății și la emiterea deciziei a aplicat corect normele de drept material și procedural reieșind din următoarele.

Potrivit art. 38 alin.2 lit. d) Codul familiei, în cazul lipsei unui acord între soți sau dacă se va dovedi că acordul lezează drepturile și interesele copiilor minori sau ale unuia dintre soți, instanța judecătorească este obligată să stabilească cu cine dintre părinți vor locui copiii minori după divorț.

Conform art. 63 Codul familiei, în cazul cînd părinții locuiesc separat, domiciliul copilului care nu a atins vîrsta de 14 ani se determină prin acordul părinților. Dacă un atare acord lipsește, domiciliul minorului se stabilește de către instanța judecătorească, ținîndu-se cont de interesele și părerea copilului (dacă acesta a atins vîrsta de 10 ani). În acest caz, instanța judecătorească va lua în considerare atașamentul copilului față de fiecare dintre părinți, față de frați și surori, vîrsta copilului, calitățile morale ale părinților, relațiile existente între fiecare părinte și copil, posibilitățile părinților de a crea condiții adecvate pentru educația și

dezvoltarea copilului (îndeletnicirile și regimul de lucru, condițiile de trai etc.). La determinarea domiciliului copilului minor, instanța judecătorească va cere și avizul autorității tutelare în a cărei rază teritorială se află domiciliul fiecăruia dintre părinți.

Iar, conform art.3 alin.1 din Convenție, în toate acțiunile care privesc copiii, întreprinse de instituțiile de asistență socială publice sau private, de instanțele judecătorești, autoritățile administrative sau organele legislative, interesele copilului vor prevala.

Astfel, se conchide că imperativele asigurării celei mai bune protecții a intereselor copilului dispun de prioritate în raport cu interesele sau sentimentele părinților, motiv din care protecția, buna dezvoltare a copilului, inclusiv atașamentul sentimental și siguranța acestuia vor constitui circumstanțe determinate pentru instanță la stabilirea copilului minor.

La caz, Colegiul civil menționează că din actele cauzei rezultă că instabilitatea psihoemoțională și psihocomportamentală a Ecaterinei Ciausova se deduce și din probele cercetate în ședință de judecată și în special: - acțiunile și conduita acesteia din februarie 2015, în timpul vizitei în SUA, efectuată în scopul consultării medicilor de specialitate și care împreună cu fiul minor a abandonat domiciliul temporar și soțul Ciausov Andrei or, la identificarea locului aflării ei, Ciausov Andrei a recurs la serviciile autorităților americane și în baza ordonanței din 23.06.2015 custodia minorului XXXXX a fost transmisă tatălui pînă la pronunțarea asupra litigiului în cauză a instanțelor de judecată naționale /vol.I, f.d.37-44/; - conversațiile părților litigante prin intermediul poștei electronice și mesajele care evidențiază starea psihologică neechilibrată a Ecaterinei Ciausova, dedusă din replicile și răspunsurile pripite și nehibzuite ale acesteia /vol.I, f.d. 47-66, 135-scrisorile, 140, vol.II, f.d.20, 23, 25-28/; - copiile raporturilor și proceselor-verbale din 27.06.2015 întocmite de IP Botanica la sesizarea Ecaterinei Ciausova din SUA cu privire la luarea copilului de către reclamant fără permisiunea sa /vol.I, f.d.91-94/; - epicriză eliberată de Centrul comunitar de sănătate mintală Botanica, conform căruia Ecaterina Ciausova în perioada 12.01.2013-08.02.2013 a fost internată în spital cu diagnosticul YYYYYY, fiindu-i prescris tratament și recomandată evidența psihiatrică periodică /vol.II, f.d.109-110/; - plîngerile și învinuirile Ecaterinei Ciausova vis-a-vis de activitatea pretins ilegală a organizației ”Viața Noastră”, raportul organului de urmărire penală a IP Botanica din 21.09.2015 cu propunere de a nu porni urmărirea penală /vol.II, f.d.46-47, 49-51/; -ordonanța Procuraturii sectorului Botanica mun.Chișinău din 02.10.2015 privind neînceperea urmăririi penale emisă la plîngerea Ecaterinei Ciausova pe faptul pretensei răpiri a fiului minor de Ciausov Andrei /vol.II, f.d.40-41/.

Se mai atestă că, la 13.09.2015 în incinta Inspectoratului de Poliție Ciocana mun.Chișinău părțile litigante au încheiat un acord cu privire la stabilirea locului de trai al copilului minor cu ambii părinți a cîte trei zile, convenind totodată că, în cazul încălcării regimului stabilit, minorul va domicilia cu părintele care va respecta condițiile convenite pînă la pronunțarea hotărîrii judecătorești.

La acest capitol instanța de recurs menționează că la data de 11.11.2015 Direcția pentru protecția drepturilor copilului s.Botanica mun.Chișinău, soluționînd cererea Ecaterinei Ciausova, audiind ambele părți, cercetînd materialele acumulate,

s-a expus prin Decizia nr.59/1 pentru menținerea acordului stabilit de către părți în septembrie 2015. Ulterior, la 17.02.2016 Ecaterina Ciausova a fost recunoscută vinovată de comiterea contravenției prevăzute de art.64 Cod contravențional, fiindu-i stabilită pedeapsă sub formă de amendă în mărime de 10.u.c., fapt confirmat prin copia ordonanței Procuraturii sectorului Botanica mun.Chișinău și încheierea din 24.02.2016 a IP Botanica, sesizată de Ciuasov Andrei în legătură cu împiedicarea exercitării dreptului de educare și comunicare cu copilul minor.

În circumstanțele enunțate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră legală și întemeiată decizia instanței de apel de respingere a cerinței Ecaterina Ciausova în acțiunea reconvențională cu privire la determinarea locului de trai al copilului minor la domiciliul său, deoarece potrivit Raportul de evaluare psihologică din 03.06.2016 nr.01-18/2119 din 20.07.2016 întocmit de Centrul psiho-socio-pedagogic al Direcției Generale Educație, Tineret și Sport, Consiliul municipal Chișinău în privința lui Ciuasov Nikita, conform căruia copilul minor a fost expus riscurilor prin metode educative abuzive de către mama acestuia, fiind oportun stabilirea locului de trai al copilului cu tata. S-a remarcat și starea psiho-emoțională a copilului, fiind identificate semne de criză la acest capitol, instabilitate comportamentală cu acțiuni agresive, sentimente de vinovăție, reacții agresive în discuții despre mama, atitudine pozitivă față de ambii părinți /vol.II, f.d.121-124/.

Prin urmare, nu poate fi reținut argumentul avocatului Aronov Roman în interesele recurente Ciausova Ecaterina precum că instanțele ierarhic inferioare, au invocat prevederile art. 38 alin. (2) lit. d), art. 63 alin. (1) - (2) Cod familiei, care nu sunt coroborate corect și just cu circumstanțele cauzei și cu obiectul acțiunii, mai ales, având în vedere încheierea acordului între soți privind stabilirea locului de trai al copilului minor XXXXX cu ambii părinți, încheiat la 13.09.2015, în condițiile în care materialele cauzei denotă că Ciausova Ecaterina a încălcat acest acord.

Astfel, instanța de recurs remarcă că prin Actul de constatare din 28.10.2015 și 04.11.2015 întocmite de executorul judecătoresc Ungureanu Oleg la solicitarea lui Ciuasov Andrei, conform cărora la data de 28.10.2015, la insistența ultimului și după expedierea mesajelor pe numele Ecaterinei Ciausova, minorul a fost transmis tatălui la ora 11:35, în loc de orele convenite anterior 09:00 - 10:00, iar la data de 03.11.2015 și 04.11.2015 prin intermediul mesajelor ultima a refuzat transmiterea copilului /vol.I, f.d.201 - 213/.

Conform art. 51 Codul familiei, fiecare copil are dreptul să locuiască în familie, să-și cunoască părinții, să beneficieze de grija lor, să coabiteze cu ei, cu excepția cazurilor când aceasta contravine intereselor copilului. Copilul are dreptul la educație din partea părinților, la dezvoltarea capacităților intelectuale, la libertatea gândirii și conștiinței, la apărarea demnității și onoarei, iar potrivit art. 60 CF al RM, părinții au dreptul și sînt obligați să-și educe copiii conform propriilor convingeri, indiferent de faptul dacă locuiesc împreună sau separat. Părinții poartă răspundere pentru dezvoltarea fizică, intelectuală și spirituală a copiilor și au prioritate la educația lor față de oricare alte persoane. Părinții sînt obligați să asigure frecventarea de către copil a școlii pînă la sfîrșitul anului de învățămînt în care

acesta atinge vârsta de 16 ani. Instituția de învățământ și forma de instruire sînt alese de către părinți, cu luarea în considerare a opiniei copilului.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție, reține că din comportamentul Ecaterinei Ciuasova, explicațiile acesteia, înscrisurile anexate la dosar, ultima își iubește foarte mult fiul și participă la educația acestuia, mai mult ca atît, dispune de drepturile părintești, le poate exercita, or acestea nu au fost limitate.

Însă, Colegiul civil reiterează că, datorită stării emoționale instabile, care a generat conduita violentă a Ecaterinei Ciuasova, în familie au existat frecvente certuri și scandaluri, acționând în interesul major al copilului minor, luând în considerare vârsta acestuia, starea emotional-psihologică evaluată a copilului, atașamentul față de tata cu care locuiește din martie 2016, precum și faptul că, Ciuasov Andrei dispune de toate calitățile și condițiile necesare pentru a garanta copilului minor un mediu de trai corespunzător drepturilor și intereselor acestuia, just instanțele ierarhic inferioare au considerat rezonabil de a stabili locul de trai al copilului minorului la domiciliul tatălui.

Totodată, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție, reține că în situația în care recurenta întâmpină dificultăți la comunicarea cu fiul său, dînsa este în drept să se adreseze la autoritatea tutelară întru soluționarea chestiunii date.

Astfel, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție constată că, soluția dată de instanța de apel este legală și întemeiată, care a cercetat pertinent probele administrate la materialele pricinii și corect a soluționat litigiul dat în conformitate cu art. 130 CPC, iar argumentele avocatului Aronov Roman în interesele recurentei Ciuasova Ecaterina sunt neîntemeiate și nu pot fi reținute cu atît mai mult că argumentele date au servit obiect de studiu și în instanța de apel.

Din considerentele menționate și avînd în vedere faptul, că decizia instanței de apel este întemeiată și legală, iar argumentele invocate de către avocatul Aronov Roman în interesele recurentei Ciuasova Ecaterina sunt neîntemeiate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul și de a menține decizia instanței de apel.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. a) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de către avocatul Aronov Roman în interesele recurentei Ciuasova Ecaterina.

Se menține decizia Curții de Apel Chișinău din 12 aprilie 2017, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Andrei Ciuasov împotriva Ecaterinei Ciuasova, intervenient accesoriu Direcția pentru protecția drepturilor copilului sectorul Botanica, mun. Chișinău cu privire la stabilirea domiciliului copilului minor, și acțiunea reconvențională înaintată de Ecaterina Ciuasova împotriva lui Andrei Ciuasov, intervenient accesoriu Direcția pentru protecția drepturilor copilului sectorul Botanica, mun. Chișinău cu privire la desfacerea

căsătoriei, stabilirea domiciliului copilului minor, încasarea pensiei pentru întreținerea copilului minor.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței, judecătorul

Valeriu Doagă

Judecători

Tamara Chișca-Doneva

Ala Cobăneanu

Nicolae Craiu

Iurie Bejenaru